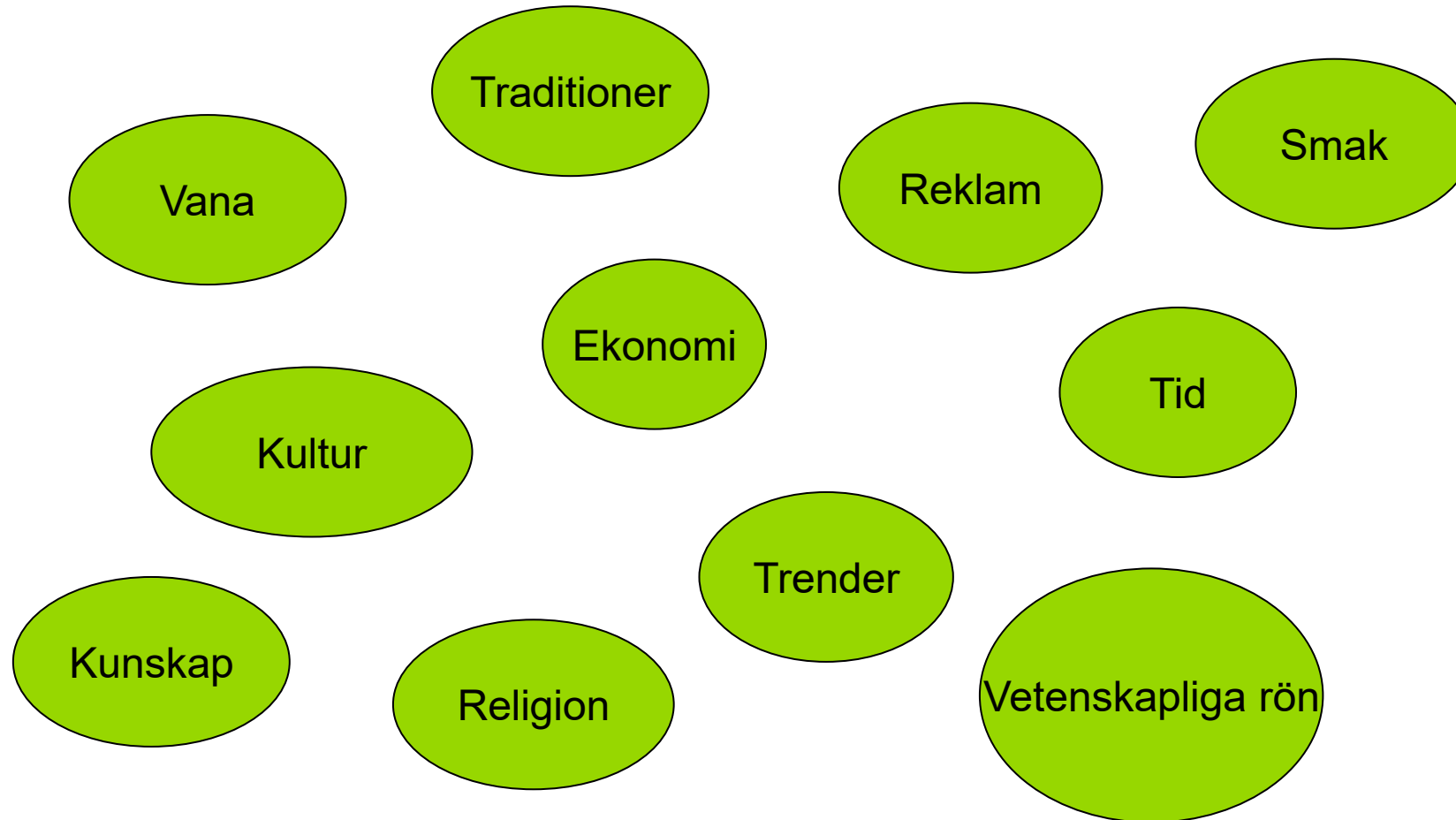

Bra mat

OLIKA FAKTORER STYR ENS MATVANOR

Varför är det viktigt att äta bra mat?

- Kroppen behöver energi och näring
- Orka med jobb och skola och vardagen
- Minska risken att drabbas av sjukdom
- För den psykiska hälsan –hjärnan behöver energi

Mer frukt och grönsaker

500 gram per dag

Ät mycket frukt och grönt, minska risken för cancer, stroke, hjärtsjukdom och övervikt!

Fisk och skaldjur

ÄT GÄRNA FISK 2-3 GGR PER VECKA!

- Fisk innehåller bra fetter och D-vitamin
- Variera mellan vit fisk och feta fiskar

D-vitamin

VIKTIGT FÖR SKELETTET OCH ATT FÖRHINDRA UPPKOMST AV ANDRA SJUKDOMAR

- Under sommaren får vi D-vitamin från solen
- Under resten av året är det viktigt att äta mat med D-vitamin i såsom
  - FET FISK: lax, sill, makrill
  - D-vitaminberikad mjölk, yoghurt, fil, växtdryck, och berikade matfetter
  - Ägg

Välj mat med mer fullkorn

FULLKORNSPASTA, FULLKORNSBRÖD, FULLKORNSRIS...

- Desto mer som finns kvar av skalet på ris eller sädeskorn, ju grövre desto mer fullkorn
- Att äta fullkorn minskar risken för övervikt, typ 2-diabetes, hjärtsjukdom etc
- Fullkorn innehåller nyttiga fibrer, mineraler och vitaminer

Nyttiga fetter

ÄT MER AV

- rapsolja, mjuka matfetter, nötter, mandlar, fröer

ÄT MINDRE AV:

Ät mindre socker

SOCKER FINNS I GODIS, GLASS, KAKOR OCH LÄSK

- Det är viktigt för hälsan att minska på mängden socker
- Socker ger mycket kalorier men INGA vitaminer och mineraler
- Det är lätt att gå upp i vikt av socker

Enkla sätt för att äta mindre socker

Bra och billig mat

- Rena råvaror är billigast, grönsaker och linser, bönor, kikärter är bra och billig mat
- Titta på kilopriset = kr/kg och jämför
- Färdigmat, godis, kakor, snacks, läsk, saft, juice är dyrt

VÄLJ MAT I SÄSONG- bättre priser och mer näring

- Vår- rödkål, vitkål, brysselkål
- Sommar- bär, melon, färskpotatis, isbergssallad
- Höst- rotfrukter, äpplen, päron, plommon
- Vinter- citrusfrukter

BÄST FÖRE DAG

- Livsmedel märkta med bäst före-dag ska hålla ytterligare en tid efter datumet om de förvaras på rätt sätt och i obruten förpackning. Det är säljarens ansvar att produkten är av fullgod kvalitet.
- Efter uttrycket "**bäst före**" ska dag, månad och år stå. Det måste vara i den ordningen. Det kan då stå "bäst före 07 02 2011"
- För livsmedel med en hållbarhet om **högst tre månader** räcker det med att det står dag och månad.
- Om hållbarheten är **längre än 18 månader** behöver bara året anges, till exempel "bäst före utgången av 2011. Med detta menas att livsmedlet är bäst före den 31 december 2011.
- Märkningen **sista förbrukningsdag** handlar om hur länge ett livsmedel är säkert att äta.

Lagom mycket mat

ÄT FRUKOST, LUNCH, MIDDAG OCH MELLANMÅL

BARN LÄR AV FÖRÄLDRAR

- Barn ser hur föräldrar äter.
- Föräldrar har ett ansvar att lära sina barn att äta hälsosam mat.
- Om föräldrarna själva äter bra mat och serverar det hemma brukar barnen lära sig med tiden.

NYCKELHÅLET –hjälper dig att välja nyttigt

MER

grönsaker,
frukt och bär
fisk och skaldjur
nötter och frön
rörelse i vardagen

BYT TILL

vitt mjöl	fullkorn
smörbaserade matfetter	växtbaserade matfetter och oljor
feta mejeri- produkter	magra mejeri- produkter

MINDRE

rött kött och chark
salt
socker
alkohol